

Akreditace zkušebních postupů prováděných s využitím automatických analyzátorů ve vinařských laboratořích

V současné době se v laboratořích analyzujících vína stále více objevují požadavky na akreditaci zkušebních postupů využívajících automatické analyzátory. V těchto případech jsou většinou příslušné postupy dodány výrobcem analyzátorů často s odkazem na postupy OIV (International Organisation of Vine and Wine). Tato organizace vydává mezinárodně doporučené postupy pro analýzu vín, které byly učiněny závaznými pro celou Evropskou unii, a to zejména pro potřeby úřední kontroly členských států.

V ČR jsou v případě zkušebních postupů využívaných pro analýzu vín pro potřeby hodnocení a zatřídování požadavky následující (www.szpi.gov.cz):

- Na základě znění zákona č. 256/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství), ve znění pozdějších předpisů, došlo ke změně požadavků na laboratoře provádějící rozbor pro potřeby hodnocení a zatřídování vína v Komisi SZPI. Počínaje datem 1. ledna 2012 může žadatel o zatřídění vína svůj odebraný vzorek vína analyzovat **výhradně v akreditované laboratoři akreditovanými metodami stanovenými pro rozbor vína právními předpisy EU**. Na základě čl. 80 odst. 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č.1308/2013 („jednotné nařízení o společné organizaci trhů“) v platném znění **se jedná zejména o analytické metody doporučené a zveřejněné Mezinárodní organizací pro révu a víno (OIV)**.

Pro analýzu vín je často využíváno „setů“ dodaných výrobcem analyzátoru. Problematiku využití automatických analyzátorů řešilo zasedání OIV v roce 2010 v Tbilisi. Doporučení jsou uvedena na následujících stránkách:

<http://www.oiv.int/oiv/info/enlignesdirectrices?lang=en>

kde jsou ke stažení i následující dva dokumenty:

http://www.oiv.int/oiv/files/OIV-OENO-390-2010_EN.pdf

<http://www.oiv.int/oiv/files/OIV-OENO-391-2010-EN.pdf>

Stránky OIV uvádí následující doporučení:

Tyto pokyny nejsou referenčními dokumenty, ale pouze pro informaci. Postupy jsou v laboratořích používány pro jejich rychlost. Příručky zahrnují postupy kontroly kvality pro výsledky získané pomocí těchto automatizovaných metod, takže jejich použití je více srovnatelné s „klasickým zkušebním postupem“.

Zkušební postupy, které se objevují v těchto pokynech, nelze považovat za referenční metody stejným způsobem jako ty, které se objeví v OIV Sborníku mezinárodních analytických metod pro vína a mošty nebo v OIV Sborníku mezinárodních analytických metod pro lihové nápoje vinohradnicko-vinařského původu.

Pouze zkušební postupy publikované v úředním OIV Sborníku mezinárodních analytických metod pro vína a mošty nebo v úředním OIV Sborníku mezinárodních analytických metod pro lihové nápoje vinohradnicko-vinařského původu jsou oficiální a platí pro ověřování a řešení sporů.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem musí odborný posuzovatel posoudit shodu mezi postupem laboratoře prováděným automatickým analyzátozem a příslušným postupem OIV. V příloze osvědčení o akreditaci je nutné rozlišovat následující případy:

a) „klasický zkušební postup“ využívající postupy OIV

Pořadové číslo ¹⁾	Přesný název zkušební postupu/metody	Identifikace zkušební postupu/metody	Předmět zkoušky
1	Stanovení celkových kyselin titračně	SOP 1 (OIV-MA-AS313-01)	víno

b) Automatický analyzátor – zkušební postup vyhovuje požadavkům OIV

Pořadové číslo ¹⁾	Přesný název zkušební postupu/metody	Identifikace zkušební postupu/metody	Předmět zkoušky
1	Stanovení celkových kyselin titračně	SOP 1 (OIV-MA-AS313-01, OIV-OENO-390-2010, OIV-OENO-391-2010)	víno

Dle typu analyzátoru se volí příslušné doporučení OIV.

c) Automatický analyzátor – zkušební postup nevyhovuje požadavkům OIV

Pořadové číslo ¹⁾	Přesný název zkušební postupu/metody	Identifikace zkušební postupu/metody	Předmět zkoušky
1	Stanovení celkových kyselin titračně	SOP 1 (návod firmy „výrobce analyzátoru“)	víno

Odborný posuzovatel posoudí zejména verifikaci postupu pro podmínky laboratoře, provádění interní kontroly zkušebních postupů (např. TITRIVIN), soulad s postupy OIV a optimálně i případné porovnání s „klasickými postupy“. Pro zajištění robustnosti zkušební postupu by mělo být provedeno pro více odlišných vzorků vína.

Tento postup a způsob uvedení zkoušek do přílohy osvědčení o akreditaci byl doporučen TK Fyzikálně-chemické zkoušení dne 3.10.2014 (viz zápis z jednání TK).